

عرضه کارت اعتباری خرید کالا شروع شد

عرضه کارت‌های اعتباری مباحزه از پنج‌شنبه هفته گذشته آغاز شد. طرحی که بعد از اجرای نافاست در سه سقف مختلف ۱۰، ۳۰ و ۵۰ میلیون تومانی با نام‌های برنزی، نقره‌ای و طلایی عرضه برای دریافت این کارت باید به بانک‌هایی مراجعه کنند که در آن‌ها کار کرد حساب خوبی دارند.

یکشنبه ● ۴ مهر ۱۳۹۵ ● شماره هفتاد و دو

A T I Y E H N O

معیشت و زندگی

«از سوی بانک مرکزی طراحی شد و قرار شده از اول مهرماه اجرایی شود. این طرح قرار ۳ ماه به بانک‌ها برگردانند. کارتی که می‌توان با آن هر کالا یا خدمتی را خرید. متقاضیان

اكتشف | ٣٠

زندگی و معیشت

لزوم تمرکز دولت بر بهره‌وری و بهبود فضای کسب و کار

سیاست‌های تازه برای بهبود فضای کسب و کار

• **فرشاد عزیزی** •

● خبرنگار ●

مثبت یک درصد یا منفی ۰/۴ درصد؛ این دو نرخ رشد اقتصادی، محل اختلاف مرکز آمار ایران، به عنوان مرجع آماری کشور، و مرکز پژوهش های مجلس، به عنوان بازوی پژوهشی مجلس شورای اسلامی، است. قصد نداریم برستی نرخ های رشد اقتصادی اعلام شده در سوی این دو نهاد را بررسی کنیم که زمان نگارش این گزارش در این باره اطلاعات فراوانی منتشر شده است. این بار می خواهیم به صورت مبسوط بر عوامل مؤثر بر نرخ رشد اقتصادی متمرکز شویم. دولت تا پایان دوره ۴ ساله خود، دقیقاً ۹ ماه فرصت دارد تا به قول منتقدان اقتصادی خود، یک «موفقیت چشمگیر اقتصادی» به دست آورد. یکی از مهم ترین مطالبات مردمی در سال ۹۲ و در انتخابات ریاست جمهوری که حسن روحانی پیروز آن بود، خروج از رشد اقتصادی بود. دولت تمام هم و غم خود را گذاشت تا هسته های سوداگران و سود و تولید گر را تحریم های باز کند. مسئله تا مسئله بالاخره پس از شاد و پایانه های رسیدن تحریم های هسته ای نیز کم کم بر داشته شدند. اما همه کار شناسان و خود دولت می دانند که تا آثار تحریم های چهره اقتصادی ایران پاک شود، زمان زیادی لازم است. اما زمان برای دولت در چهار سال اول خود رو به پایان است. اما دولت باید برای رشد اقتصادی هدف گذاری شده خود بر چه اساسی حرکت کند؟ آیا روشی پویوپولیسی را اتخاذ کند، مانند آنچه در سال های پیش از ۹۲ حاکم بود، یا اینکه تلاش خود را در دستمایه به رشد پایدار متمرکز کند؟ و سوی دیگری به مردم توضیح دهد که چرا امصال اقتصاد کشور نباید فدای رشدی بالا ولی پایدار شود؟

■ وقتی می‌گوییم رشد اقتصادی، از چه حرف می‌زنیم؟

رشد اقتصادی در معنای ساده، به افزایش در آمد سرانه ملی گفته می‌شود. در آمد سرانه ملی هم با تولید کالا و خدمات کهوزیادی می‌شود. در اصطلاح اقتصادی، از «تولید ناخالص داخلی (GDP)» تعبیر به رشد اقتصادی می‌شود. گرچه نمی‌توان عوامل رشد اقتصادی در کشورها را مختلف را عوامل مشخص و ثابت و نظر گرفت، اما سه عامل مهم در اغلب کشورها و جوامع مختلف افزایش تولید ناخالص داخلی می‌شود و آن سه، افزایش عوامل یا نهادهای تولید شامل نیروی کار (L) و سرمایه (K)، افزایش بهره‌وری عوامل تولید و به کارگیری ظرفیت‌های خالی در اقتصاد است. وقتی رشد اقتصادی با تغییرات بنیادین در اقتصاد و افزایش ظرفیت‌های تولیدی از اعم از ظرفیت‌های فیزیکی، انسانی و اجتماعی همراه شود، توسعه اقتصادی رخ می‌دهد. در واقع رشد اقتصادی، لزوماً برابر با توسعه است؛ اما شرط کافی نیست. توسعه اقتصادی زمانی به دست می‌آید که کنار رشد اقتصادی، شاهد تحول در نهادهای اجتماعی هم باشیم.

■ رشد اقتصادی در ایران

برخی تحقیقات نشان می‌دهد در کشور ما، مهم‌ترین عوامل رشد اقتصادی حداقل در دو دهه هفتاد و اوایل دهه هشتاد، مخارج دولت و درآمدهای ارزی نفت بوده است. اما از سوی دیگر پژوهش‌های دیگری بر این تأکید می‌کنند که از میان عوامل مختلف، سه عامل درآمدهای نفتی، تربیت افراد متخصص و سرمایه‌گذاری در بخش خصوصی، مهم‌ترین و اصلی‌ترین دلایل رشد اقتصادی ایران هستند. البته نقش واردات نیز نباید در این بین نادیده گرفته شود. دولت اول و دولت اول ندرت ندارد. دولت‌ها باید به چارچوب خاصی در رشد اقتصادی وفادار باشند. در جامعه‌ای که نهادهای مرتبط با

■ معیارهای سهولت کسب و کار ایران

رتبه سهولت کسب و کار در ایران در آخرین رده‌بندی بانک جهانی، ۱۱۸ اعلام شده است. بر اساس آمارهای موجود در ترازنامه این مرجع بین‌المللی، رتبه ایران در دنیا از ۱۱۹ در سال ۲۰۱۴ تا ۱۱۸ در سال ۲۰۱۵ ارتقا یافته است. بر اساس پژوهش‌های اقتصادی، در صورتی که مقصود از «تسهولت رتبه» «تزویش برای مالیاتی، صورتی مالیاتی اعتباری»، «موانع تجاری»، «فساد قضایی» و «تقصض حقوق مالکیت» از میان برداشته شود، فضای کسب و کار بهتری برای فعالان اقتصادی کشور مهیا خواهد شد. به عبارت دیگر دولت یازدهم باید در زمان باقی مانده، فکری به حال شاخص «سختی» مقررات کسب و کار، شامل «آغاز یک کسب و کار»، «کسب مجوز»، «استخدام نیروی کار»، «تیراژی راه‌ها»، «تامین اعتبار»، «حمایت از سرمایه‌گذاران»، «جرایز پرداخته»، «تجارت برون مرزی» و «سپس» یک محقق کسب و کار کند.

■ سیاست‌هایی برای تحریک عرضه و تقاضا

یکی از راهکارهایی که برای خروج از رکود و نیل به رشد اقتصادی از سوی کارشناسان به دولت پیشنهاد می‌شود، تزریق منابع به بخش تولید است. به این معنی که دولت تا می‌تواند به بخش تولید تسهیلات بدهد تا تولید دوباره جان بگیرد. در چهار ماه اول سال جاری، ۱۲۹ هزار و ۵۱۰ میلیارد تومان تسهیلات به بخش‌های مختلف اقتصادی اعطا شد که در مقایسه با دوره مشابه سال قبل، به میزان ۳۵ هزار و ۵۴۰ میلیارد تومان، معادل ۳۷۱ درصد افزایش داشته و نشان می‌دهد، مثل همیشه در این‌ها، بخش خدمات توانست با

زار و ۵۷۸ میلیارد تومان جذب منابع، بیشترین تسهیلات را نسبت به بخش‌ها در یافت کند. بعد از خدمات، بخش صنعت در دریافت زار و ۵۷۸ میلیارد تومان تسهیلات، در رده دوم قرار گرفت. بخش‌های بازرگانی با ۱۶ هزار میلیارد تومان، مسکن با ۱۶ میلیارد تومان و کشاورزی با ۸/۶ هزار میلیارد تومان در رده بعدی قرار گرفتند. علاوه بر این، وزارت صنعت بر اساس میثمت دولت، پرداخت ۱۶ هزار میلیارد تومان تسهیلات به کوچک را در برنامه قرار داده که در دو ماه گذشته و تا این ۲۳۸۰ میلیارد تومان اعتبار به ۳۰۵ واحد صنعتی کوچک و متوسط پرداخت شده است. شکل صورت بگیرد؟ در فساد قمی، به یک میزبان و به یک شکل صنایع کوچک و وزارت قمی، در نامرئی و عملیات سازمان صنایع کوچک و وزارت قمی است هر منطقه از کشور دارای استعداد و توانمندی خاصی باید این مسئله را در پرداخت تسهیلات به صنایع و بخش‌های اقتصادی هر استان لحاظ کرد. به گفته او به‌طور مثال وقتی سمن در تعداد صنایع و حجم تولید استان پیشروی است اما در کشاورزی یا خدمات، کارنامه خوبی بخش صنعت را ندارد، باید تسهیلات دهی به این استان را به سمت صنعت هدایت می‌دهد. در گفت‌وگو با «آینده» این آیدی می‌کند: «در مقابل وقتی که مشاهده می‌کنیم به عنوان قطب کشاورزی عمل نمی‌کند، باید سیاست لازم را داشته به بخش کشاورزی آن ارائه کرد تا تولید بخش افزایش یابد. این سیاست‌ها بیشتر برای تحریک عرضه شد. اما در مقابل و برای تحریک تقاضا دولت تا پایان امسال برنامه عرضه کارت اعتباری خرید کالای ایرانی را در داشته که بر این برنامه ۱۰۰ هزار میلیارد تومان نام‌نویسی شده است. اما از کارهای اعتبار، شهر همن استاس، طرح جدید اعتباری عام تا سقف ۵۰ میلیون تومان برای سبک‌سازی می‌شده و پرداخت آن از ابتدای هر ماه آغاز خواهد شد»

■ بهره‌وری نیروی کار

پیش از این، تأکید فراوانی شده که برای دستیابی به رشد اقتصادی پایدار و بالا، یکی از مهم‌ترین عوامل، رشد بهره‌وری است. در اقتصاد به طور کلی، عوامل تولید به دو دسته تقسیم می‌شوند: نیروی کار و نیروی سرمایه. پژوهشگران نشان داده‌اند که افزایش در بهره‌وری بهره‌وری انسانی، موجب کاهش در هزینه واحد کار در بخش صنعت می‌گردد (بهره‌وری آرد). با کاهش هزینه تولید، هر چه می‌تواند مورد دانش کیفیت تمام‌شدن محصول که در دومی به صادرات تعبیر می‌شود. در خارج از افزایش سهم در بهره‌وری نیروی کار، ارزش افزوده و تعداد ساعات کار شاغلان در نگاه‌ها مورد ارزیابی قرار می‌گیرند. در محاسبه شاخص بهره‌وری نیروی سرمایه نیز ارزش افزوده موجودی سرمایه ارزیابی می‌شوند. بر اساس آمارهای سازمان ملل، بهره‌وری ایران، بهره‌وری نیروی کار در کل بخش‌های اقتصاد ایران طی سال‌های ۱۳۵۲ تا ۱۳۹۳ تا ۱۴۶ تا ۱۶۱ کاهش یافته است. بیشترین بهره‌وری نیروی کار در سال ۱۳۵۵ و ۱۶۷ و کمترین آن در سال ۱۳۶۷ تا ۱۶۸ درصد حاصل شده است. بر اساس آمار بهره‌وری نیروی کار، بهره‌وری کار در سال ۹۳ به میزان ۱۲۱ به‌دست آمده است. از سوی دیگر بهره‌وری نیروی سرمایه در سال ۹۳ به صورت عددی، ۸۸ بوده است. در حالی که این عدد در سال ۱۳۵۳، ۲۵۳ گزارش شده بود. شاخص بهره‌وری کل عوامل تولید نیز در سال ۹۳، ۱۰۰ بوده که این عدد در سال ۱۳۹۳، ۸۸ و در سال ۱۳۹۱، ۱۰۲ بوده است. رویا قلیطیانی، نایب‌رئیس سازمان ملل بهره‌وری ایران، که از زیرمجموعه‌های سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی است، در گفت‌وگو با ایرنا اعلام کرده که ۳۴ درصد رشد و برنامه‌ریزی بهره‌وری در نظر در ۱۶ به‌نامه ششم توسعه باید از طریق ارتقای بهره‌وری حاصل شود. بر این اساس، باید سالانه ۲/۸ درصد نرخ بهره‌وری ارتقا یابد.

منابع گزارش، در دفتر نشریه موجود است

یادداشت
میکائیل عظیمی

رشد اقتصادی در گرو منطقه محوری

اگر در یک سال پیش رو به دنبال رشد اقتصادی باشیم، دولت باید اقداماتی انجام دهد که نتایج آن به سرعت قابل مشاهده باشد. در میان عوامل مختلف موثر بر رشد اقتصادی، بهروری یک امر ساختاری، زمان‌بر و بلندمدت است. جامعه ما به قول دکتر همایون اوتوزیان، جامعه‌ای کوتاه‌مدت است. آثار روانی و اجتماعی سیاست‌های اقتصادی دولت گذشتہ مانند هدفمند کردن بارانه‌ها و پرداخت ماهانه بارانه نیز جامعه ما را کم‌حوصله‌تر کرده و جامعه به دنبال تأمین مطالبات خود در زمانی کوتاه است. به همین دلیل انتظارات از دولت یازدهم برای تأمین نیازهای مردم بالا رفته است. در تدوین، تنظیم و اجرای سیاست‌های اقتصادی مشکل بزرگی گریبانگیر اقتصاددانان ایرانی است. آن‌ها در تهران متمرکزند و علاوه بر این، تمرکزشان بر دوچرخه کلان اقتصاد است.

مدیریت اقتصاد کشور هم فقط اقتصاد کلان کشور نیست. برای رشد اقتصادی، نگاه ما باید نگاه غیرمتمرکز بر منطقه‌ای باشد. پیشنهاد به دولت، بازگشت به روش کلاسیک برنامه‌ریزی با رویکرد منطقه‌ای است. باید بر نرخ رشد اقتصادی، برنامه‌ای تدوین کرد که به این اساس، مجریان بدانند در یک سال آینده باید در بخش کشاورزی، صنعت و خدمات به چه هدفی در نرخ رشد برسند. به تعبیر دیگر، سهم هر کدام از بخش‌های اقتصادی کشور در رسیدن به نرخ هدف رشد اقتصادی مشخص شود. بعد از این مرحله، نوبت به تعیین و تعریف پروژه‌های مختلف بر اساس استعداد و توان هر منطقه، مشخص کردن استان موظف به پیگیری و اجرای چند پروژه خاص است.

قائدان باید برای رسیدن به رشد فرضی ۴ درصدی در یک سال آینده، روی پروژه‌ها و طرح‌هایی برنامه‌ریزی و سرمایه‌گذاری کرد. که ۱۰۰ واحد تولید را به ۱۰۴ واحد برسانند. توجه به استعداد منطقه‌ای نیز بسیار مهم است. دارد و نباید برای هر منطقه، همه‌گونه پروژه اعزام از صنعتی، کشاورزی یا حوزه‌های دیگر تعریف کرد.

دولت‌های گذشته نیز بارها عزم خود را برای اجرای این سیاست جزم کردند؛ اما در اجرای کامل آن به دلایل مختلف از جمله دلایل اقتصادی و غیراقتصادی موفق نشدند. زیرا این کار پی‌فیه پتانسیل بسیاری در تبدیل شدن به برخی حرکتی برای جلب نظر مردم دارد.

از سوی دیگر، مدیریت وجه نظارتی اجرای درست پروژه‌ها در مناطق مختلف کشور دشوار است. زیرا ما ۳۱ استان داریم که آن‌ها نیز شامل شهرهای بسیار می‌شوند و همین مسئله بعد نظارتی را سخت می‌کند. پیشنهاد من تغییر در سیاست‌گذاری اقتصادی از بعد کلان به خرد و کل‌نگری به برش‌های منطقه‌ای است.

زیرا توجه به نگاه‌ها می‌تواند در چارچوب اقتصاد خرد و توجه به استان‌ها عمل سیاست منطقه‌ای را نتیجه دهد. سیاست تزریق منابع مالی یا تسهیلات دهی به نگاه‌ها در این سیاست‌گذاری اولویت نیست. باید برای رسیدن به رشد اقتصادی هدف‌گذاری شده، بهبود فضای کسب و کار را در جبهه عملیات اقتصادی کشور قرار دهیم.

سرپرست موسسه سیاست پژوهشی صبا
وابسته به صندوق بازنشستگی کشوری

پیش ۲۴

سایت اطلاع رسانی تأمین ۲۴ با طراحی جدید و متفاوت

در دسترس علاقه مندان به خبرها، گزارش‌ها و تحلیل‌های

مرتبط بامسایل رفاه و تأمین اجتماعی در ایران و جهان است

www.tamin24.ir